

(N° 411.)

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 20 JUILLET 1923.

PROJET DE LOI

modifiant la loi du 30 juillet 1889 sur
l'assistance judiciaire et la procé-
dure gratuite (1).

WETSONTWERP

tot wijziging der wet van 30 Juli 1889
betreffende den gerechtelijken bij-
stand en de toelating om kosteloos
te procedeeën (1).

PROJET DE LOI
TRANSMIS PAR LE SÉNAT

TITRE PREMIER.

De l'assistance judiciaire et de ceux
qui y ont droit.

ARTICLE PREMIER.

L'assistance est applicable :

1° Aux litiges portés devant une
juridiction quelconque, même arbitrale
ou administrative, ainsi qu'aux actes
relatifs à l'exécution des jugements et
arrêts ;

2° En dehors de tout litige, aux
actes de juridiction gracieuse, aux

WETSONTWERP
DOOR DEN SENAAT OVERGEMAAKT

EERSTE TITEL.

De gerechtelijke bijstand en de
personen die daarop recht hebben.

EERSTE ARTIKEL.

Bijstand kan worden verleend :

1° Voor geschillen, aanhangig ge-
maakt voor een der takken der rech-
terlijke macht voor scheidsmannen of
voor een lichaam met administratieve
rechtspraak belast, alsmede voor de
handelingen in verband met de tenuit-
voerlegging van vonnissen en arres-
ten ;

2° Buiten eigenlijk rechtsgeschil,
voor handelingen behorende tot de

(1) Voir :

Documents du Sénat :
Projet de loi, n° 15.

Rapport, n° 155.

Annales parlementaires du Sénat :
Séance du 19 juillet 1923.

(1) Zie :

Gedrukte stukken van den Senaat :
Wetsontwerp, n° 15.

Verslag, n° 155.

Handelingen van den Senaat :
Vergadering van 19 Juli 1923.

actes qui en sont le préliminaire nécessaire ainsi qu'aux actes qui impliquent l'intervention d'un avoué ou d'un huissier.

ART. 2.

Le bénéfice de l'assistance judiciaire est accordé aux personnes de nationalité belge, lorsque leur prétention paraît juste, qu'elles ont intérêt à la faire valoir et qu'elles justifient de leur indigence.

ART. 3.

Le bénéfice de l'assistance peut être réclamé dans les mêmes conditions par les étrangers, conformément aux traités internationaux, et par les personnes physiques sans nationalité déterminée, dans le cas où les ressortissants de la nation à laquelle ces personnes ont appartenu le plus récemment y ont droit en vertu d'un traité.

ART. 4.

La personne ayant quelques ressources ne jouit de l'assistance qu'après avoir versé entre les mains du receveur de l'enregistrement une somme que détermine la décision qui accorde l'assistance.

TITRE II.

Des bureaux de la consultation gratuite.

ART. 5.

Il y a des bureaux de la consultation gratuite de première instance,

vrijwillige rechtspraak, voor de handelingen die deze noodzakelijk voorafgaan, alsmede voor de handelingen waarbij een pleitbezorger of een deurwaarder moet optreden.

ART. 2.

Het voordeel van den gerechtelijken bijstand wordt verleend aan de personen van Belgische nationaliteit, indien hun aanspraak rechtmatig voorkomt, zij er belang bij hebben die te doen gelden en zij van hun onvermogen doen blijken.

ART. 3.

Het voordeel van den gerechtelijken bijstand kan ook, onder dezelfde voorwaarden, gevorderd worden door vreemdelingen, overeenkomstig de internationale verdragen, en door natuurlijke personen zonder bepaalde nationaliteit, ingeval de onderdanen der natie, waartoe die personen laatstelijk hebben behoord, krachtens een verdrag op dit voordeel recht hebben.

ART. 4.

Hij die over eenige geldmiddelen beschikt, geniet slechts het voordeel van den bijstand, nadat hij in handen van den ontvanger der registratie eene som heeft gestort te bepalen bij de beschikking waarbij gerechtelijke bijstand wordt verleend.

TITEL II.

De bureelen voor kosteloze raadpleging.

ART. 5.

Bureelen voor kosteloze raadpleging in eersten aanleg zijn gevestigd

établis au chef-lieu de chaque arrondissement judiciaire et des bureaux de la consultation gratuite d'appel, établis au siège de chaque Cour d'appel.

ART. 6.

Chaque bureau de première instance, comporte une ou plusieurs sections.

ART. 7.

Chaque section est constituée d'un avocat, membre ou ancien membre du Conseil de l'ordre, ou, à son défaut, d'un avocat, ayant au moins quinze années d'inscription au tableau, désigné par le bâtonnier, ou, s'il n'existe pas de conseil de discipline, par le tribunal de première instance.

Dans les arrondissements où le nombre des avocats inscrits au tableau est inférieur à vingt, la section peut être constituée d'un magistrat du tribunal ou d'un avoué ayant le droit de plaider et comptant au moins quinze années de pratique du barreau.

La désignation est faite pour un an, avant le 1er octobre de chaque année, et peut être renouvelée.

En cas de décès ou de démission le successeur choisi, comme il est dit ci-dessus, achève le mandat de son prédécesseur.

Il est désigné, en outre, un ou plusieurs suppléants qui remplacent les titulaires empêchés.

ART. 8.

La section siège avec l'assistance du procureur du Roi ou de l'un de ses substituts.

Les fonctions de greffier sont remplies par le greffier en chef ou un gref-

in de hoofdplaats van elk rechterlijk arrondissement, en bureelen voor kosteloze raadpleging in hooger beroep ten zetel van elk hof van beroep.

ART. 6.

Ieder bureel in eersten aanleg bestaat uit eene of meer afdeelingen.

ART. 7.

Iedere afdeeling bestaat uit een advocaat, lid of oud-lid van den raad der orde, of, bij diens ontstentenis, uit een advocaat die, ten minste sedert vijftien jaar op de lijst ingeschreven, door den stafhouder, of, indien er geen tuchtraad is, door den voorzitter van de rechtbank van eersten aanleg wordt aangewezen.

In de arrondissemten waar geen twintig advocaten op de lijst zijn ingeschreven, kan de afdeeling bestaan uit een magistraat der rechtbank of uit een pleitbezorger die recht tot pleiten heeft en ten minste vijftien jaar praktijk bij de balie telt.

De aanwijzing geldt voor één jaar en geschiedt vóór den 1^{en} October van ieder jaar; zij kan hernieuwd worden.

Bij overlijden of ontslag, doet de opvolger, gekozen zooals hierboven is gezegd, het mandaat uit van zijn voorganger.

Daarenboven worden één of meer plaatsvervangers aangewezen, ter vervanging van verhinderde titularissen.

ART. 8.

De afdeeling houdt zitting ten overstaan van den procureur des Konings of van een zijner substituten.

Het griffiersambt wordt waargenomen door den hoofdgriffier van, of

fier du tribunal de première instance.

ART. 9.

Le bureau d'appel est composé de deux avocats, bâtonniers en exercice ou anciens bâtonniers et d'un conseiller à la Cour d'appel.

Les avocats sont désignés pour un an, avant le 1er octobre de chaque année, au scrutin secret et à la majorité des voix, dans une assemblée des bâtonniers et anciens bâtonniers du ressort, convoquée et présidée par le bâtonnier de l'ordre des avocats à la Cour d'appel.

Le conseiller est désigné pour un an, avant le 1er octobre de chaque année, par le premier président de la Cour d'appel.

Leurs mandats peuvent être renouvelés. En cas d'empêchement, de démission ou de décès, ils sont remplacés par des suppléants désignés chaque année de la même façon.

ART. 10.

Le bureau choisit son président parmi ses membres.

Le bureau siège avec l'assistance du procureur général, d'un avocat général ou d'un substitut du procureur général.

Les fonctions de greffier sont remplies par le greffier en chef ou un greffier à la Cour.

ART. 11.

Dans les provinces de la Flandre Occidentale, de la Flandre Orientale, d'Anvers et du Limbourg, ainsi que dans l'arrondissement de Louvain, les

door een griffier bij de rechtbank van eersten aanleg.

ART. 9.

Het bureel in hooger beroep bestaat uit twee advocaten, fungeerende of gewezen stadhouders, en een raadsheer in het hof van beroep.

De advocaten worden aangewezen voor één jaar, vóór den 1ⁿ October van ieder jaar, bij stemming met gesloten briefjes en bij meerderheid, in eene vergadering van de stadhouders en gewezen stadhouders van het rechtsgebied, bijeengeroepen en voorgezeten door den stadhouders van de orde der advocaten bij het hof van beroep.

De raadsheer wordt aangewezen voor één jaar, vóór den 1ⁿ October van ieder jaar, door den eersten voorzitter van het hof van beroep.

Hunne mandaten kunnen hernieuwd worden. Bij verhindering, ontslag of overlijden worden zij vervangen door plaatsvervangers, ieder jaar op dezelfde wijze aangewezen.

ART. 10.

Het bureel kiest zijn voorzitter uit zijne leden.

Het bureel houdt zitting ten overstaan van den procureur generaal, van een advocaat generaal of van een substituit procureur generaal.

Het griffiersambt wordt waargenomen door den hoofdgriffier van, of door een griffier bij het hof

ART. 11.

In de provinciën West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg, evenals in het arrondissement Leuven, moeten de leden van de bu-

membres des bureaux de première instance doivent connaître la langue flamande.

Dans l'arrondissement de Bruxelles, la même connaissance est exigée des membres de la moitié des sections du bureau de première instance.

Dans les bureaux d'appel, le membre conseiller à la Cour d'appel et l'officier du ministère public doivent connaître la langue flamande.

TITRE III.

De la compétence.

ART. 12.

Le bénéfice de l'assistance est accordé par le bureau de première instance de l'arrondissement où le requérant a sa résidence, si le requérant n'a pas sa résidence en Belgique, le bureau compétent est celui de l'arrondissement où l'assistance devrait être prestée.

ART. 13.

Devant la justice de paix, lorsque le requérant ne sollicite pas la désignation d'un avocat, le bénéfice de l'assistance peut être accordé par le juge de paix, sous les conditions de l'article 2 et sans procédure.

ART. 14.

En matière répressive, sans préjudice à l'application de l'article 294 du Code d'instruction criminelle et des dispositions qui régissent la désignation des défenseurs devant les juridictions militaires, le bureau de première instance, sur requête verbale ou écrite et sans autre procédure, accorde au

reelen in eersten aanleg de Vlaamsche taal machtig zijn.

In het arrondissement Brussel is dit ook vereischt voor de leden van de helft der afdeelingen van het bureel in eersten aanleg.

In de bureelen in hooger beroep, moeten het lid, raadsheer in het hof van beroep, en de ambtenaar van het openbaar ministerie de Vlaamsche taal machtig zijn.

TITEL III.

De bevoegdheid.

ART. 12.

Het voordeel van den gerechtelijken bijstand wordt verleend door het bureel in eersten aanleg in het arrondissement waar de verzoeker zijne verblijfplaats heeft. Heeft de verzoeker zijne verblijfplaats in België niet, dan is het bureel van dat arrondissement bevoegd, waar de bijstand zou dienen bewezen.

ART. 13.

Voor het vredegericht, bijaldien de verzoeker niet om de aanstelling van een advocaat vraagt, kan het voordeel van den bijstand, onder de bij artikel 2 voorziene voorwaarden en zonder rechtspleging door den vrederechter worden verleend.

ART. 14.

In strafzaken, onverminderd de toepassing van artikel 294 van het Wetboek van strafvordering en van de bepalingen betreffende de aanwijzing van verdedigers vóór de militaire rechtslichamen, verleent het bureel in eersten aanleg, op mondeling of schriftelijk verzoek en zonder verdere rechts-

prévenu indigent, même étranger, à la partie civile et à la partie civilement responsable, le bénéfice de l'assistance judiciaire.

ART. 15.

Dans les cas urgents, le bureau de première instance peut, dans les conditions établies par l'article 2 et sur simple requête verbale ou écrite, accorder le bénéfice de l'assistance pour les actes et devoirs qu'il détermine.

ART. 16.

Si, devant le bureau, la partie adverse justifie de son indigence, elle peut être admise au bénéfice de la procédure gratuite pour sa défense et ses demandes reconventionnelles.

ART. 17.

Les décisions des bureaux de première instance ne sont pas susceptibles d'opposition; elles ne peuvent être frappées d'appel que par le procureur général près la Cour d'appel. L'appel est porté devant le bureau d'appel institué au siège de la Cour d'appel du ressort.

Le procureur général près la Cour d'appel peut déférer à la Cour de cassation, uniquement pour contravention expresse à la loi, les décisions du bureau d'appel.

Les décisions rendues par le juge de paix ou par le bureau en matière répressive ou dans les cas urgents ne sont susceptibles d'aucun recours.

pleging, aan den behoeftigen beklaagde, zelfs indien hij vreemdeling is, aan de burgerlijke partij en aan de burgerlijke aansprakelijke partij, het voordeel van den gerechtelijken bijstand.

ART. 15.

In spoedeisende gevallen kan het bureel in eersten aanleg, onder de bij artikel 2 voorziene voorwaarden en op eenvoudig mondeling of schriftelijk verzoek, het voordeel van den bijstand verleen en voor de handelingen en bemoeiingen, welke het nader bepaalt.

ART. 16.

Indien de wederpartij bij het bureel van haar onvermogen doet blijken, kan haar, voor hare verdediging en hare aanvragen tot reconventie, vergunning worden verleend om kosteloos te procederen.

ART. 17.

De beschikkingen van de bureelen in eersten aanleg zijn niet vatbaar voor verzet; hooger beroep van deze beschikkingen staat alleen den procureur generaal bij het hof van beroep open. Het beroep wordt gebracht voor het bureel in hooger beroep, gevestigd ten zetel van het hof van beroep van het rechtsgebied.

De procureur generaal bij het hof van beroep kan de beschikkingen van het bureel in hooger beroep aan de kennisneming van het hof van cassatie opdragen, doch uitsluitend wegens uitdrukkelijke schennis der wet.

De beschikkingen, door den vrederechter of door het bureel in strafzaken of in spoedeisende gevallen verleend, kunnen door geen rechtsmiddel bestreden worden.

TITRE IV.**De la procédure.****ART. 18.**

Les diverses sections d'un bureau de première instance se répartissent les affaires suivant un règlement arrêté par le bâtonnier, ou, à défaut de celui-ci, par le président du tribunal de première instance.

ART. 19.

Devant les bureaux de première instance, l'instruction se fait comme il suit :

Le demandeur comparaît en personne ou, avec l'autorisation du bureau, par mandataire spécial, produit les pièces indiquées par les articles 34 et 35 et présente verbalement sa requête dont il est pris note sommairement par le greffier.

Le bureau, à moins qu'il n'estime que la requête doive être immédiate-rejetée, fixe le jour où le demandeur est tenu de se représenter en personne ou par mandataire spécial agréé par le bureau et où le défendeur est invité à comparaître en personne ou par mandataire spécial agréé par le bureau. Les deux parties peuvent se faire assister par un avocat.

L'invitation est transmise sous pli recommandé à la poste par le greffier et indique les nom, prénoms, profession et domicile du demandeur et sommairement l'objet de la demande.

Après avoir entendu les parties, et essayé de les concilier, le bureau, en cas de non-conciliation, statue immé-

TITEL IV.**De rechtspleging.****ART. 18.**

De verschillende afdelingen van een bureel in eersten aanleg verdeelen de zaken onder elkaar volgens eene door den stafhouder, of bij diens ontstentenis, door den voorzitter van de rechtbank van eersten aanleg te bepalen regeling.

ART. 19.

Vóór de bureelen in eersten aanleg wordt de zaak behandeld als volgt :

De verzoeker verschijnt in persoon of, mits hiertoe gemachtigd te zijn door het bureel, bij bijzonderen lasthebber, legt de bij de art. 34 en 35 aangeduide stukken over en zet mondeling zijn verzoek uiteen waarvan de griffier summierlijk nota neemt.

Tenzij het meene het verzoek onmiddellijk te moeten afwijzen, bepaalt het bureel den dag waarop de verzoeker zich in persoon of bij een door het bureel toegela en bijzonderen lasthebber opnieuw moet aanmelden en waarop de verweerder wordt uitgenoodigd, hetzij in persoon, hetzij bij een door het bureel toegelaten bijzonderen lasthebber te verschijnen. Beide partijen mogen zich door een advocaat laten bijstaan.

De oproeping, door den griffier bij een ter post aangeteekend schrijven toegezonden, vermeldt naam, voornamen, beroep en woonplaats van den verzoeker en geeft ook in het kort de gronden der vordering op.

Na partijen te hebben gehoord, en te hebben getracht hen te verzoenen, doet het bureel, in geval van niet-ver-

diatement ou renvoie l'affaire au procureur du Roi pour information. Dans ce dernier cas, il fixe le jour où il lui sera rendu compte de l'information du procureur du Roi.

Au jour fixé, le bureau statue après avoir entendu à nouveau le procureur du Roi et les parties.

Il peut, en tout état de la procédure, désigner un avocat pour entendre le requérant et faire rapport en présence des parties.

ART. 20.

Devant le bureau d'appel, les parties comparaissent en personne ou par mandataire spécial agréé par le bureau; elles pourront être assistées de leurs avocats.

Le bureau peut renvoyer l'affaire au procureur général, pour information.

ART. 21.

Le bureau de première instance et le bureau d'appel, celui-ci à la majorité des voix, statuent sur les réquisitions du ministère public, parties entendues ou appelées, comme il est ci-après.

L'instruction se fait à huis clos.

ART. 22.

Le bénéfice de l'assistance n'est accordé pour la procédure devant la Cour de cassation en matière civile qu'après que le bureau saisi de la demande aura

zoening, onmiddellijk uitspraak, of verwijst de zaak voor het inwinnen van inlichtingen naar den procureur des Konings. In dit laatste geval, bepaalt het den dag waarop verslag zal uitgebracht worden over de door den procureur des Konings ingewonnen inlichtingen.

Op den gestelden dag beschikt het bureel na opnieuw den procureur des Konings en partijen te hebben gehoord.

Hangende de rechtspleging, kan het bureel steeds een advocaat aanwijzen om den verzoeker te hooren en in het bijzijn van partijen verslag uit te brengen.

ART. 20.

Vóór het bureel in hooger beroep verschijnen partijen in persoon of bij een door het bureel toegelaten bijzonder lasthebber; zij kunnen door hunne advocaten worden bijgestaan.

Het bureel kan de zaak voor het inwinnen van inlichtingen naar den procureur generaal verwijzen.

ART. 21.

Het bureel in eersten aanleg en het bureel in hooger beroep beschikken, het laatstgenoemde bij meerderheid van stemmen, over de vorderingen van het openbaar ministerie, de partijen gehoord of opgeroepen, zooals verder wordt bepaald.

De behandeling geschiedt met gesloten deuren.

ART. 22.

Voor de rechtspleging vóór het Hof van cassatie in burgerlijke zaken, wordt het voordeel van den bijstand eerst verleend, nadat het bureel, waar-

obtenu une consultation d'un avocat à la Cour de cassation désigné par le bâtonnier de son ordre.

ART. 23.

Les décisions, motivées, sont inscrites dans un registre par le greffier. Elles sont signées par le membre du bureau désigné suivant l'article 7 ou par le président du bureau d'appel et par le greffier. Celui-ci en délivre gratuitement expédition aux parties et au ministère public. L'expédition comprend les mentions suivantes : 1° l'objet du litige suivant la requête et suivant les annotations tenues en vertu de l'article 19, § 2; 2° le défaut de conciliation des parties ou la non-comparution de la partie défenderesse; 3° les motifs de la décision; 4° le dispositif de la décision; 5° la formule exécutoire. Dans le cas du rejet de la demande, l'expédition comprendra ces trois dernières mentions.

ART. 24.

La décision accordant l'assistance sous la réserve exprimée à l'article 4 est dénoncée par le greffier du bureau au receveur de l'enregistrement qui, de son côté, doit prévenir le greffier dès que la consignation est faite.

Cette consignation est mentionnée sur la minute de la décision et c'est seulement après que cette formalité est accomplie que l'expédition peut être délivrée à l'assisté.

bij de aanvraag werd ingediend, van raad zal zijn gediend door een advocaat bij het Hof van cassatie, aangewezen door den staflionder van zijne orde.

ART. 23.

De met redenen omkleede beschikkingen worden door den griffier in een register ingeschreven. Zij worden ondertekend door het lid van het bureel, aangewezen overeenkomstig artikel 7, of door den voorzitter van het bureel in hooger beroep, en door den griffier. Deze levert, van ambtswege en kosteloos, eene uitgifte daarvan af aan partijen en aan het openbaar ministerie. De uitgifte vermeldt : 1° de gronden van het geschil volgens het verzoekschrift en volgens de nota's genomen krachtens artikel 19, § 2; 2° de niet-verzoening van partijen of de niet-verschijning der verwerende partij; 3° de overwegingen der beslissing; 4° de beslissing zelf; 5° het formulier van tenuitvoerlegging. Wordt het verzoek afgewezen, dan vermeldt de uitgifte deze laatste drie zaken.

ART. 24.

De beschikking, waarbij bijstand wordt verleend onder het bij artikel 4 gemaakte voorbehoud, wordt door den griffier van het bureel medegedeeld aan den ontvanger der registratie, die zijnerzijds den griffier moet verwittigen zoodra de bewaarstelling heeft plaats gehad.

Van deze bewaarstelling wordt melding gemaakt op de minuut van de beschikking, en eerst nadat aan deze formaliteit is voldaan, mag aan den persoon, die bijstand verkrijgt, de uitgifte worden ter hand gesteld.

ART. 25.

Toute décision qui accorde l'assistance désigne les avocats et les officiers publics ou ministériels qui auront à prêter leur ministère.

ART. 26.

Au début de chaque année judiciaire, les chambres de discipline des notaires, des avoués et des huissiers du ressort dressent une liste pour régler la répartition des affaires entre les notaires, les avoués et les huissiers et la transmettent aux bureaux de première instance et d'appel.

ART. 27.

L'appel contre les décisions des bureaux de première instance doit être formé par le procureur général près la Cour d'appel, dans le mois du prononcé, par acte notifié aux parties, motivé et contenant assignation à comparaître à jour fixe devant le bureau d'appel.

La notification se fera comme en matière répressive.

ART. 28.

Le pourvoi en cassation du procureur général près la Cour d'appel contre les décisions du bureau d'appel est formé par déclaration reçue au greffe du bureau, dans les dix jours du prononcé, motivé et notifié aux parties, dans les dix jours de sa date, le tout à peine de nullité.

ART. 25.

Elke beschikking waarbij bijstand wordt verleend, wijst de advocaten en de openbare of ministerieele ambtenaren aan, die hunne ambtshulp hebben te verleen.

ART. 26.

Bij den aanvang van ieder gerechtelijk jaar, maken de tuchtkamers van notarissen, van pleitbezorgers en van deurwaarders van het rechtsgebied eene lijst op tot regeling van de verdeling der zaken onder de notarissen, de pleitbezorgers en de deurwaarders en zenden deze lijst aan de bureelen in eersten aanleg en in hooger beroep.

ART. 27.

Hooger beroep van de beschikkingen der bureelen in eersten aanleg moet door den procureur generaal bij het hof van beroep worden ingesteld binnen de maand der uitspraak, bij eene aan partijen te beteekenen, met redenen omkleedde akte, houdende aanzegging om op gestelden dag vóór het bureel in hooger beroep te verschijnen.

De beteekening geschiedt zooals in strafzaken.

ART. 28.

Voorziening in cassatie van wege den procureur generaal bij het hof van beroep tegen beschikkingen van het bureel in hooger beroep geschiedt bij eene ter griffie van het bureel binnen tien dagen na de uitspraak ontvangen verklaring en wordt, met redenen omkleed, binnen tien dagen na de dagteekening ervan, aan partijen beteekend, een en ander op straffe van nietigheid.

La notification se fera comme en matière répressive, avec assignation à comparaitre à jour fixe devant la Cour de cassation.

ART. 29.

Devant la Cour de cassation, la procédure est la même que pour les pourvois contre les arrêts et jugements en matière répressive.

ART. 30.

Toute décision en matière d'assistance judiciaire est, de plein droit, exécutoire nonobstant tout recours.

ART. 31.

Si une affaire de pension alimentaire est portée au bureau de première instance ou d'appel et qu'après vérification de l'indigence du demandeur le bureau concilie les parties, il dresse, de cet arrangement, un acte qui est signé par elles ou qui constate qu'elles ne peuvent signer.

Cet acte est conservé au greffe.

Lorsque les débiteurs de la pension restent en défaut de l'acquitter, cet acte peut, à la requête du créancier, être rendu exécutoire dans les formes des articles 1020 et 1021 du Code de procédure civile et cette exécution se poursuit avec le bénéfice de l'assistance.

ART. 32.

Si les intéressés ou l'un d'eux ne

De beteekening geschiedt zooals in strafzaken, met dagvaarding om op gestelden dag voor het Hof van cassatie te verschijnen.

ART. 29.

In het hof van cassatie is de rechtspleging dezelfde als bij hooger beroep van arresten en vonnissen in strafzaken.

ART. 30.

Elke beschikking ter zake van gerechtelijken bijstand is van rechtswege, niettegenstaande elk rechtsmiddel, uitvoerbaar.

ART. 31.

Indien eene zaak van uitkeering tot onderhoud voor het bureel in eersten aanleg of in hooger beroep wordt aangebracht en, nadat van de echtheid van des verzoekers onvermogen is gebleken, het bureel bij wege van minnelijke schikking partijen verzoent, maakt het daarvan eene akte op, welke door partijen wordt ondertekend of waarbij vastgesteld wordt dat deze niet kunnen teekenen.

Deze akte wordt ter griffie bewaard.

Wanneer zij, die de uitkeering verschuldigd zijn, in gebreke blijven ze te vereffenen, kan deze akte, op aanzoek van den schuldeischer, uitvoerbaar worden gesteld op de wijze voorzien bij de artikelen 1020 en 1021 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, en deze tenuitvoerlegging wordt vervolgd onder vergunning van gerechtelijken bijstand.

ART. 32.

Indien de betrokken personen of

comprend pas la langue dont il est fait usage devant le bureau de la consultation gratuite de première instance ou d'appel, l'emploi d'un interprète est obligatoire dans toutes les parties du pays. Les frais restent à charge de l'État.

ART. 33.

Sont exemptés du timbre, de la formalité de l'enregistrement et des droits de greffe, tous les actes et écritures relatifs à la demande d'assistance judiciaire jusques et y compris l'expédition de la décision et l'acte de transaction visé à l'article 31.

Peuvent être produits sans être timbrés ni enregistrés tous les actes et écritures tendant à justifier ou à contester la demande d'assistance.

TITRE V.

De la justification de l'indigence.

ART. 34.

Dans tous les cas, y compris ceux prévus aux articles 13, 14, 15 et 16, le requérant doit présenter au bureau sa carte d'identité et fournir :

1° Un extrait, certifié exact, de la plus récente déclaration relative aux impôts sur les revenus souscrite par l'intéressé ou par le chef du ménage auquel il appartient et indiquant, par catégorie, les divers revenus déclarés à la supertaxe;

2° Une déclaration par lui affirmée devant le commissaire de police de la

één onder hen de taal, welke vóór het bureel voor kosteloze rechtspleging in eersten aanleg of in hooger beroep gebruikt wordt, niet verstaat, is in welk deel van het Rijk ook de aanstelling van een tolk vereischt. De kosten komen ten laste van den Staat.

ART. 33.

Zijn vrij van zegel en van griffierechten en ontslagen van de formaliteit der registratie, al de akten en geschriften betreffende een verzoek om gerechtelijken bijstand, tot en met de uitgifte van de beschikking en de bij artikel 31 voorziene akte van minnelijke schikking.

Kunnen overgelegd worden zonder met het zegel bekleed of geregistreerd te zijn, alle akten en geschriften tot staving of betwisting van een verzoek om gerechtelijken bijstand.

TITEL V.

Het bewijs van onvermogen.

ART. 34.

In elk geval, met inbegrip van die voorzien bij de artikelen 13, 14, 15 en 16, moet de verzoeker, aan het bureel zijn identiteitskaart vertoonen en daarenboven de volgende stukken overleggen :

1° Een echt verklaard uittreksel uit de jongste aangifte betreffende de belastingen op het inkomen, onteekend door den betrokken persoon of door het hoofd van het gezin tot hetwelk hij behoort, daarbij per categorie de verschillende inkomsten vermeldende welke voor de supertaxe werden aangegeven;

2° Eene verklaring, door hem bevestigd voor den commissaris van

commune qu'il habite ou, à défaut de commissaire de police, devant le bourgmestre, indiquant dans le détail les modifications qui se sont produites dans ses moyens d'existence depuis le dépôt de la déclaration reprise sous le n° 1.

Celui qui a reçu cette déclaration atteste qu'elle lui paraît conforme à la vérité ou qu'elle lui paraît contenir des inexactitudes et consigne le résultat des vérifications qu'il aura dû faire à cet égard.

ART. 35.

Le requérant résidant à l'étranger fait parvenir sa demande au bureau, par écrit, en joignant les documents justificatifs de son indigence, tels qu'ils sont exigés par les lois du pays où il réside.

Si, dans ce pays, aucune loi ne règle la matière, il joint à sa demande une déclaration affirmée devant l'agent consulaire belge du lieu de sa résidence; cette déclaration contient l'indication de la résidence du requérant et l'énumération détaillée de ses moyens d'existence et de ses charges.

TITRE VI.

Des effets de l'octroi de l'assistance.

ART. 36.

Sont liquidés en débet, les droits de timbre, d'enregistrement et de greffe applicables à tous les actes faits à la requête de la personne qui a obtenu l'assistance, y compris les pièces invoquées par elle à l'appui de sa prétention et les actes d'exécution du jugement. L'original des exploits d'huissier

politie van de gemeente waar hij woont, of bij ontstentens van commissaris van politie, voor den burgemeester, waarbij omstandig de wijzigingen worden uiteengezet welke zijne bestaansmiddelen hebben ondergaan sedert de nederlegging van de onder 1° bedoelde aangifte.

Hij die deze verklaring heeft afgenomen, betuigt dat zij hem waarachtig voorkomt of dat zij, naar zijne meening, onjuistheden bevat, en hij teekent den uitslag op der nasporingen welke hij te dien opzichte heeft moeten doen.

ART. 35.

De verzoeker, die in het buitenland verblijf houdt, richt zijne aanvraag schriftelijk tot het bureel en voegt er de stukken aan toe waaruit zijn onvermogen blijkt, zooals zij vereischt worden door de wetten van het land waar hij verblijf houdt.

Indien de zaak in dat land door geen wet is geregeld, voegt hij bij zijn verzoek eene verklaring, bevestigd voor den Belgischen consulaire agent ter plaatse waar hij verblijf houdt; in deze verklaring wordt de verblijfplaats van den verzoeker vermeld met eene omstandige opgave van zijne bestaansmiddelen en lasten.

TITEL VI.

De gevolgen van de vergunning van gerechtelijken bijstand.

ART. 36.

De zegel-, registratie-, en griffierechten, toepasselijk op al de akten opgemaakt op verzoek van den persoon die gerechtelijken bijstand geniet, met inbegrip van de stukken waarop hij zich tot staving van zijne aanspraak beroept en de akten tot tenuitvoerlegging van het vonnis, worden in debet

est, lors de son enregistrement, visé pour timbre. Il mentionne le nombre de feuilles et le droit pour les copies. Celles-ci sont dispensées de la relation du visa, si le papier a les mêmes dimensions que celui de l'original.

Il doit être fait mention de l'admission à l'assistance dans tous les exploits, expéditions et autres actes ou pièces qui sont faits ou délivrés avec le bénéfice de l'assistance.

Le visa pour timbre et l'enregistrement en débet n'ont d'effet, quant aux actes et titres produits par l'assisté, que pour l'objet en vue duquel l'assistance a été accordée.

ART. 37.

L'administration de l'enregistrement et des domaines fait, à la décharge de l'assisté, l'avance conformément à l'article 104 de l'arrêté royal du 1er septembre 1920 portant règlement général sur les frais de justice en matière répressive : des frais de transport et de séjour des magistrats, officiers publics ou ministériels, experts et témoins, des honoraires des experts, des taxes des témoins, du coût des insertions dans les journaux lorsqu'elles sont prescrites par la loi ou autorisées par justice, des déboursés et du quart des salaires des huissiers ainsi que des déboursés des autres officiers publics ou ministériels.

vereffend. Het origineel der deurwaardersexploiten wordt, bij de registratie ervan, voor zegel geviséerd. Daarin worden aangeduid het aantal bladen en het recht verschuldigd wegens afschriften. Deze moeten het visa niet vermelden, indien het papier dezelfde afmetingen heeft als dat waarop het origineel is geschreven.

In al de exploiten, uitgiften en andere akten of stukken, opgemaakt of afgeleverd onder het voordeel van den gerechtelijken bijstand, wordt melding gemaakt van de vergunning van bijstand.

Het visa voor zegel en de registratie in débet gelden slechts, wat betreft de akten en titels welke overgelegd worden door hem die bijstand geniet, voor het doel waarvoor bijstand werd verleend.

ART. 37.

Het bestuur van registratie en domeinen doet, ter ontlasting van hem die bijstand geniet, het voorschot overeenkomstig artikel 104 van het koninklijk besluit van 1 September 1920 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken : van de kosten van vervoer en verblijf van de magistraten, openbare of ministerieele ambtenaren, deskundigen en getuigen, van het loon der deskundigen, van het getuigengeld, van de kosten van inlassching in de dagbladen, wanneer zij door de wet zijn voorgeschreven of door den rechter zijn toegelaten, van de bijkomende onkosten en van het vierde van de salarissen van deurwaarders, alsmede van de bijkomende onkosten der andere openbare of ministerieele ambtenaren.

ART. 38.

Le recouvrement des émoluments et honoraires des officiers publics et ministériels, à l'exception du quart des salaires des huissiers, le recouvrement des droits et amendes liquidés en débet et des avances faites par l'administration de l'enregistrement et des domaines, peuvent être poursuivis, dans tous les cas, contre l'assisté, s'il est en état de les payer, et, en outre, à charge de l'adversaire, si celui-ci a été condamné aux dépens ou si une transaction est intervenue au cours du procès. Dans ces cas, l'assisté et son adversaire seront pour ces recouvrements débiteurs solidaires, au sens des articles 1200 et suivants du Code civil.

ART. 39.

Si l'adversaire de l'assisté est condamné aux dépens, le greffier transmet, dans le mois, un extrait du jugement au receveur de l'enregistrement.

En cas de transaction, les parties sont tenues d'informer l'administration de l'enregistrement et des domaines, par lettre recommandée à la poste, qu'il a été mis fin au litige. Cette information doit être donnée dans les soixante jours de l'accord intervenu, faute de quoi il est encouru par chacune des parties une amende fiscale de 100 francs par trente jours de retard.

ART. 40.

Le recouvrement de la créance de

ART. 38.

De emolumenten en loonen van openbare en ministerieele ambtenaren, met uitzondering van het vierde van de salarissen van deurwaarders, de in debet vereffende rechten en boeten en de door het bestuur van registratie en domeinen gedane voorschotten kunnen in ieder geval verhaald worden op hem die bijstand heeft genoten, indien hij in staat is ze te betalen, en, daarenboven op de wederpartij, indien deze in de kosten verwezen werd of indien in den loop van het geding eene minnelijke schikking werd getroffen.

In deze gevallen zijn hij, die wordt bijgestaan, en de wederpartij hoofdelijk schuldenaar voor deze invorderingen, naar luid van de artikelen 1200 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

ART. 39.

Wordt de Wederpartij van hem die bijstand geniet in de kosten verwezen, dan zendt de griffier binnen de maand aan den ontvanger der registratie een uittreksel uit het vonnis.

Werd eene minnelijke schikking getroffen, dan moeten partijen aan het bestuur van registratie en domeinen bij een ter post aangeteekend schrijven mededeelen, dat aan het geschil een einde werd gemaakt. Deze mededeeling moet geschieden binnen zestig dagen na de getroffen overeenkomst, bij gebreke waarvan elke partij eene fiscale geldboete van 100 frank per dertig dagen vertraging oploopt.

ART. 40.

De invordering der aan het bestuur

l'administration est poursuivi par elle, conformément aux dispositions légales sur le recouvrement des droits de timbre et d'enregistrement.

La signification de la contrainte au défendeur condamné emporte l'exécution du jugement par défaut au profit de l'assisté, dans les termes de l'article 156 du Code de procédure civile.

L'avoué de l'assisté peut réclamer, à concurrence des émoluments, distraction des dépens auxquels la partie adverse a été condamnée.

ART. 41.

Si, dans le cas de l'article 4, la provision versée par l'assisté n'est pas épuisée lors de la fin du procès, elle est affectée au paiement des émoluments de l'avoué et de la portion non payée des salaires des huissiers; le solde est restitué à l'assisté sur justification de la fin du litige.

L'action en restitution se prescrit par deux ans.

ART. 42.

L'action en recouvrement des sommes dues au Trésor se prescrit par trente ans, à compter du jour où la formalité a été donnée, s'il s'agit de droits liquides en débet, et, s'il s'agit d'avances faites par l'administration de l'enregistrement, à partir du jour où elle a effectué le paiement.

verschuldigde gelden geschiedt door het bestuur, overeenkomstig de wetsbepalingen in zake de inning van zegel- en registratierechten.

Beteekening van het dwangbevel aan den veroordeelden verweerder brengt tenuitvoerlegging van het vonnis bij verstek mede ten voordeele van hem die bijstand geniet, op de wijze als voorzien bij artikel 156 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

De pleitbezorger van hem die bijstand geniet, kan, tot beloop van de emolumenten, afscheiding eischen van de kosten waarin de wederpartij werd verwezen.

ART. 41.

Indien, in het bij artikel 4 voorszene geval, de door hem, die bijstand geniet, gestorte voorraad niet opgebruikt is bij den afloop van het geding, wordt hij gebruikt tot betaling van de emolumenten van den pleitbezorger en van het niet betaalde deel van de salarissen der deurwaarders; het saldo wordt teruggegeven aan hem die den bijstand genoot, bij overlegging van het bewijs dat het geding ten einde is.

De vordering tot teruggave vervalt na twee jaar.

ART. 42.

De vordering tot verhaal van de aan de Schatkist verschuldigde sommen vervalt na dertig jaar, met ingang van den dag waarop de formaliteit werd toegestaan, als het in debet vereffende rechten geldt, en, als het door het bestuur van registratie gedane voorschotten betreft, met ingang van den dag waarop dat bestuur de betaling heeft gedaan.

ART. 43.

La cessation de l'indigence donne seule à l'avocat le droit de recevoir ou de réclamer des honoraires dont le montant est arbitré par le bâtonnier.

ART. 44.

Le Ministre de la Justice met à la disposition des bureaux de première instance et d'appel les sommes nécessaires pour couvrir leurs menues dépenses. Celles-ci comprennent, notamment, les frais de correspondance des bureaux et ceux des avocats chargés de la défense des indigents admis au bénéfice de l'assistance.

Les bureaux en rendent compte annuellement au Ministre de la Justice.

TITRE VII.**Du retrait de l'assistance.****ART. 45.**

Tant que l'affaire n'est pas terminée, l'assistance peut être retirée par le bureau de qui elle émane, si elle n'a été obtenue que grâce à des déclarations inexactes ou si les fins de l'exploit introductif sont autres ou plus amples que celles de la requête en obtention du bénéfice de l'assistance.

La demande en retrait peut être faite par toute partie en cause et par le ministère public. Elle est formulée par requête motivée et signifiée avec assignation à comparaître devant le bureau au jour qui aura été fixé par appointment. Les parties ne sont te-

ART. 43.

Het ophouden van het onvermogen alleen geeft aan den advocaat het recht tot het ontvangen of vorderen van honorarium, waarvan het bedrag door den stahouder begroot wordt.

ART. 44.

De Minister van Justitie stelt ter beschikking van de bureelen in eersten aanleg en in hooger beroep de noodige gelden om hunne kleine uitgaven te bestrijden. Daarbij hooren onder meer de kosten van briefwisseling van de bureelen en die van de advocaten belast met de verdediging van de tot gerechtelijken bijstand toegelaten behoeftigen.

Jaarlijks leggen de bureelen aan den Minister van Justitie daarvan rekening en verantwoording over.

TITEL VII.**De intrekking van den bijstand.****ART. 45.**

Zoolang de zaak niet afgehandeld is, kan de bijstand ingetrokken worden door het bureel waardoor hij werd verleend, indien hij alleen werd bekomen dank zij onjuiste aangiften of zoo de gronden van het exploit van rechtsingang andere of wijdere zijn dan die van het verzoekschrift om gerechtelijken bijstand.

De aanvraag tot intrekking kan uitgaan van welke betrokken partij en van het openbaar ministerie. Zij wordt ingediend bij met redenen omkleed verzoekschrift en beteekend met dagvaarding om vóór het bureel te verschijnen op den bij eenvoudige beschik-

nues de comparaître en personne que sur injonction du bureau.

Pour le surplus, les règles relatives à l'octroi de l'assistance sont applicables à l'instance en retrait.

Les frais avancés par l'Etat, les droits tenus en suspens, les émoluments et honoraires des officiers publics et ministériels autres que la portion payée des salaires des huissiers, sont immédiatement exigibles à charge de la partie déchue du bénéfice de l'assistance.

TITRE VIII.

Disposition pénale.

ART. 46.

Celui qui, par des déclarations sciemment inexactes ou par d'autres manœuvres, obtient le bénéfice de l'assistance sans y avoir droit, est puni d'un emprisonnement de huit jours à un an et d'une amende de 100 à 5,000 francs, ou de l'une de ces peines seulement.

La tentative de ce délit est punie d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de 50 à 3,000 francs ou de l'une de ces peines seulement.

Le livre premier du Code pénal est dans son entier, applicable à ces infractions.

TITRE IX.

Disposition finale.

ART. 47.

Sont abrogés : la loi du 30 juillet 1889 sur l'assistance judiciaire et la

king te bepalen dag. Slechts op aanmaning van het bureel zijn partijen gehouden in persoon te verschijnen.

Voor het overige gelden de regelen betreffende de vergunning van den bijstand ook voor de vordering tot intrekking ervan.

De door den Staat voorgeschoten kosten, de voorloopig niet geïnde rechten, de emolumenten en loonen van openbare en ministerieele ambtenaren, buiten het betaalde deel van de salarissen der deurwaarders, zijn onmiddellijk vorderbaar van de partij die van het voordeel van den gerechtelijken bijstand vervallen is verklaard.

TITEL VIII.

Strafbepaling.

ART. 46.

Hij die, door wetens en willens onjuiste verklaringen af te leggen of door andere verkeerde handelingen, het voordeel van den bijstand bekomt zonder daarop recht te hebben, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar en met geldboete van 100 tot 5,000 frank, of enkel met één dezer straffen.

De poging tot dit feit wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maand en met geldboete van 50 tot 3,000 frank, of enkel met één dezer straffen.

Het eerste boek van Strafwetboek is, in zijn geheel, op deze misdrijven van toepassing.

TITEL IX.

Slotbepaling.

ART. 47.

Worden ingetrokken de wet van 30 Juli 1889 op den gerechtelijken

procédure gratuite et la loi du 27 juin 1895 qui en a modifié l'article 3; l'article 24 du décret impérial du 14 décembre 1810 contenant règlement sur l'exercice de la profession d'avocat; le n° 8, les quatre premiers alinéas du n° 10, le n° 11 de l'article 61 de la loi du 25 mars 1891 contenant le Code du timbre.

Bruxelles, le 19 juillet 1925.

Le Président du Sénat,

Cte T' KINT DE ROODENBEKE.

Les Secrétaires,

DUBOST,
E. DELANNOY.

bijstand en de toelating om kosteloos te procedeeën, alsmede de wet van 27 Juni 1895, waarbij wijzigingen werden gebracht in artikel 3; artikel 24 van het keizerlijk decreet van 14 December 1810, houdende regeling van de uitoefening van het beroep van advocaat; n° 8, de eerste vier alinea's van n° 10, n° 11 van artikel 61 der wet van 25 Maart 1891 op het zegel.

Brussel, den 19de Juli 1925.

De Voorzitter van den Senaat,

De Secretarissen,